

REFERAT Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget d. 05-05-2026

Mødedato Tirsdag d. 05. maj 2026 kl. 16:00

Mødested Magistratssalen, Sønderborg Rådhus

Mødedeltagere Ganeswaran Shanmugaratnam, Kirsten Bachmann, Kristian
Beuschau, Rune Dohrmann, Tobias Brus Mikkelsen, Claus Damm
Johansen, Tage Petersen

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 4-0701 T1 Tillæg til lokalplan 4-0701 Erhvervsom	4
3. Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 7.1-10, samt kommuneplantillæg nr. 6 for Boligon	7
4. Godkendelse af helhedsplan for Dybbølområdet.....	10
5. Godkendelse af etablering af Landdistriktsudvalg - § 17 stk. 4 udvalg.....	13
6. Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellemfinansiering (LAND).....	16
7. Godkendelse af færdiggørelsen af Skovby-Trænge cykelstien.....	18
8. Godkendelse af erstatningsaftaler for arealerhvervelse til cykelstien Avnbøl-Adsbøl.....	21
9. Orientering om midlertidig finansiering af cykelstiprojektet Avnbøl - Adsbøl.....	23
10. Drøftelse af model for samarbejde med lokalfora.....	25
11. Godkendelse af anlægsbudgettering 2027-2030 - Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur	28
12. Godkendelse af bidrag til budgetoverholdelse og omprioriteringer i driften - budget 2027-2030.	30
13. Orientering om status på udmøntningsplan 2026-2029.....	32
14. Orientering om ledelsesinformation 2026 - ultimo marts.....	34
15. Orientering om status på de kommunale betondækningsgrave.....	36
16. Generel orientering.....	38
Lukket: 17. Lukket generel orientering - (Lukket punkt).....	39
Lukket: 18. Underskriftsark - (Lukket punkt).....	40

Punkt 1: 1. Godkendelse af dagsorden

26/123

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Punkt 2: 2. Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 4-0701 T1 Tillæg til lokalplan 4-0701 Erhvervsområdet Fynsgade

25/9164

Sagsresumé

Teknik- og Miljøudvalget igangsatte den 2. marts 2021 udarbejdelse af et lokalplantillæg, med tilhørende miljøscreening, til den eksisterende lokalplan 4-0701 for Erhvervsområdet Fynsgade i Sønderborg.

Lokalplanen udarbejdes som et tillæg til den eksisterende lokalplan 4-0701, som gælder for en mindre del af det samlede erhvervsområde ved Fynsgade, Sjællandsgade og Jyllandsgade.

Tillægget til lokalplan 4-0701 har alene til formål at udvide lokalplanens anvendelsesbestemmelse til også at rumme enkelte fritidsformål. Ligeledes ændres bestemmelserne i den eksisterende lokalplans § 7.2 og § 7.3 for krav til parkering og udendørs opholdsarealer som følge af de nye anvendelsesmuligheder. Lokalplantillægget tilføjer desuden en bestemmelse for maksimal befæstelsesgrad. Den øvrige del af bestemmelserne i lokalplan 4-0701 fastholdes i sin nuværende form.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Der er udarbejdet en miljøscreening af planen, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og at der ikke er krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- at forslag til lokalplan 4-0701 T1 Tillæg til lokalplan 4-0701 Erhvervsområdet Fynsgade sendes i offentlig høring i fire uger.
- miljøscreeningen for området.

Sagsfremstilling

Teknik- og Miljøudvalget igangsatte den 2. marts 2021 udarbejdelse af et lokalplantillæg, med tilhørende miljøscreening, til den eksisterende lokalplan 4-0701 for Erhvervsområdet Fynsgade i Sønderborg.

Ejendommen Fynsgade 13, 6400 Sønderborg har siden 2021 på forsøgsbasis været anvendt midlertidigt til fritidsformål i form af et padelcenter. Ejendommen er omfattet af lokalplan 4-0701 og kan i henhold til lokalplanens anvendelsesbestemmelser kun anvendes til kontor- og servicevirksomhed, samt virksomheder som efter byrådets skøn finder naturligt plads i området. Padelcenteret er derfor etableret på baggrund af en midlertidig dispensation.

Ejeren af ejendommen ønsker nu at kunne anvende ejendommen permanent til formålet. Samtidig vurderer forvaltningen, at det er hensigtsmæssigt at fremtidssikre erhvervsområdet med et plangrundlag, som åbner op for nye anvendelser i takt med områdets udvikling.

Nærværende lokalplan er udarbejdet som et tillæg til den eksisterende lokalplan 4-0701, som gælder for en mindre del af det samlede erhvervsområde, men på sigt kan det blive relevant at udarbejde en ny lokalplan for hele området.

Tillægget til lokalplan 4-0701 har alene til formål at udvide lokalplanens anvendelsesbestemmelse til også at rumme enkelte fritidsformål. Ligeledes ændres bestemmelserne i den eksisterende lokalplans § 7.2 og § 7.3 for krav til parkering og udendørs opholdsarealer som følge af de nye anvendelsesmuligheder. Lokalplantillægget tilføjer desuden en bestemmelse for maksimal befæstelsesgrad. Den øvrige del af bestemmelserne i lokalplan 4-0701 fastholdes i sin nuværende form.

Lokalplanområdet ligger hovedsageligt i rammeområde 4.4.003.E, som er udlagt til erhvervsområde. Området forbeholdes kontorvirksomhed, servicevirksomheder med vognpark og ekstern service (f.eks. hjemmepleje) samt forbeholdes til håndværkervirksomhed, fremstillingsvirksomhed, kontorvirksomhed, lager- og værkstedsvirksomhed med begrænset miljøbelastning og mindre behov for varetransport. Området forbeholdes videre til indendørs sports- og fritidsformål i form af bowlingcenter, padeltennis, legeland, fitnesscenter og lignende samt til religiøse institutioner uden gravpladser (frikirker og andre foreningsfunderede kirkesamfund).

En mindre del af lokalplanområdets nordøstlige ende ved Stationsvej ligger desuden i rammeområde 4.4.005.B, som er udlagt til boligområde.

Forvaltningen vurderer, at lokalplantillægget er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone ved lokalplanens endelige vedtagelse.

Der er udarbejdet en miljøscreening af planen, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og at der ikke er krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes lokalplanforslaget i offentlig høring i fire uger. Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et informationsmøde som en del af den offentlige høring, da forvaltningen allerede er i løbende dialog med nærområdet.

Klimaforhold

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen ikke påvirkes væsentligt af klimaforhold.

Trafikale forhold

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen ikke vil få væsentlig indvirkning på de trafikale forhold i området.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Bilag

Lokalplanforslag 4-0701 T1 Tillæg til lokalplan 4-0701 Erhvervsområdet Fynsgade

Miljøscreening 4-0701 T1

Punkt 3: 3. Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 7.1-10, samt kommuneplantillæg nr. 6 for Boligområde ved Sildekulevej og Kongevej, Gråsten

26/14923

Sagsresumé

Lokalplanområdet udgør et areal, matrikel nr. 454, Gråsten, der er ejet af Sønderborg Kommune. På grundstykket ønsker en boligforening at opføre 62 boligenheder i form af etageboliger og rækkehuse, samt et mindre areal til boligforeningens drift.

Forvaltningen har udarbejdet et lokalplanforslag, der muliggør det ansøgte projekt.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanforslaget ikke er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Der er derfor udarbejdet et kommuneplantillæg.

Lokalplanen og kommuneplantillægget er igangsat februar 2025 på baggrund af tidligere politiske beslutning.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes lokalplanforslaget og det tilhørende kommuneplantillæg i offentlig høring i otte uger.

Forvaltningen planlægger at afholde drop-ind møde som en del af den offentlige høring, for nærområdets brugere, ejere og beboere.

Sagen understøtter Byrådets Vision om at udvikle bæredygtige boligområder i byerne og skabe rammerne om et godt liv.

Projektet understøtter Arkitektur- og Bevaringspolitikens værdier om bæredygtighed og fremtidssikring samt målsætningen om at skabe områder, der har høj kvalitet, hvad angår arkitektonisk indpasning, funktion og danner rammen om det gode liv.

Ydermere understøtter projektet målet om 2500 nye boligenheder samt om, at blive 77.000 borgere i Sønderborg Kommune inden 2030.

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- at forslag til lokalplan 7.1-10, inklusiv kommuneplantillæg nr. 6 sendes i offentlig høring i otte uger.
- miljøscreeningen for området.

Sagsfremstilling

Lokalplanområdet udgør et areal, matrikel nr. 454, Gråsten, der er ejet af Sønderborg Kommune. På grundstykket ønsker en boligforening at opføre 62 boligenheder i form af etageboliger i op til fem etager og rækkehuse i op til to etager, samt et mindre areal til boligforeningens drift.

Projektet viser et forslag, hvor etageboligbebyggelsen og rækkehusene fordeles langs Kongevej, hvor bebyggelsen placeres med en varierende orientering, samt op og nedtrapning i etager, der giver en moderne, dynamisk karakter.

Området er ikke lokalplanlagt, og projektet kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan.

Ifølge Sønderborg Kommuneplan 2023-35 ligger projektområdet i rammeområde 7.1.004.C Centerområde ved Kongevej og Sildekulevej, som udlægger anvendelsen til centerområde, herunder detailhandel, boliger, servicevirksomhed, offentlige og kulturelle formål samt erhverv uden genevirkning for omgivelserne. Projektet er ikke i overensstemmelse med kommuneplanrammen, da bygherre ønskede mulighed for et øget etageantal fra fire til fem etager, hvilket ikke kan rummes i den gældende kommuneplanramme. Der er derfor udarbejdet et kommuneplantillæg, der muliggør byggeri i op til fem etager.

Den primære del af området ligger i landzone, hvilket overføres til byzone ved vedtagelse af lokalplanen. For en mindre del, der ligger i byzone, forbliver status uændret.

Forslaget til lokalplan- og kommuneplantillæggets afgrænsning er fastlagt ud fra en samlet vurdering af eksisterende matrikelskel og det ansøgte projekt.

Der er udarbejdet en miljøscreening af planerne, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen og kommuneplantillægget som helhed ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og at der ikke er krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, hvilket betyder, at lokalplanen vedtages administrativt af forvaltningen, medmindre der indgives væsentlige bemærkninger i høringsperioden.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes lokalplanforslaget og det tilhørende kommuneplantillæg i offentlig høring i otte uger.

Forvaltningen planlægger at afholde drop-ind møde som en del af den offentlige høring, for nærområdets brugere, ejere og beboere.

Klimaforhold

Der er udfordringer med vand på tilstødende grunde, men ikke inden for nærværende lokalplanafgrænsning. Planlægningen medfører ikke forværret risiko eller påvirkning, da der er alene tale om udfordringer med vand på de tilstødende grunde, men ikke, set isoleret, på denne grund.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Bilag

Lokalplan 7.1-10

Kommuneplantillæg nr. 6

Miljøscreening 7.1-10

Punkt 4: 4. Godkendelse af helhedsplan for Dybbølområdet

25/16271

Sagsresumé

I forbindelse med Byrådets godkendelse af forslag til Kommuneplan 2023-2035 den 21. juni 2023 blev det besluttet, at der skal udarbejdes tre helhedsplaner for henholdsvis Havnbjerg, Dybbøl og Kær. Teknik- By- og Boligudvalget blev orienteret om igangsættelse af helhedsplan for Dybbølområdet på deres møde den 2. december 2025. Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget har drøftet udkast til planen på mødet den 7. april 2026.

Helhedsplanen for Dybbølområdet er udarbejdet som led i den kommende kommuneplanrevision og skal understøtte en samlet og bæredygtig udvikling af området. Planen har boligudvikling, historien, naturen og landskabet som gennemgående greb.

Sagen understøtter Byrådets Vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber og grøn omstilling og jobvækst ved at gøre Dybbølområdet til et attraktivt sted at bo og besøge. Helhedsplanen bygger videre på bystrategien for Sønderborg og Sønderborg Kommunes Arkitektur- og bevaringspolitikks værdier om bæredygtighed og fremtidssikring samt målsætningen om at skabe områder, der har høj kvalitet og danner rammen om det gode liv.

Sagen understøtter desuden målet om 2500 nye boligenheder samt om, at blive 77.000 borgere i Sønderborg Kommune inden 2030.

Helhedsplanen for Dybbølområdet har fokus på hvordan de gode rammer for hverdagslivet styrkes, ved at bygge videre på kvaliteten i de eksisterende boligområder, bymiljøer og forbindelser, så dagligdagen bliver både tryk og velfungerende. Samtidig lægger planen vægt på at værne om det historiske landskab, som er en af områdets største kvaliteter. Planen viser hvordan udviklingen af Dybbøl kan ske med respekt for landskabet, samtidig med at opretholde de gode rammer for hverdagslivet. Planen peger samlet set på en bæredygtig og meningsfuld udvikling af byen, der både gavner borgere, besøgende og naturen.

Helhedsplanen for Dybbølområdet fremgår af vedlagte bilag.

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- helhedsplanen for Dybbølområdet.

Sagsfremstilling

Kommuneplan 2023-2035 blev godkendt af Byrådet den 21. juni 2023 hvori der skal udarbejdes tre helhedsplaner for henholdsvis Havnbjerg, Dybbøl og Kær. Helhedsplanen for Dybbølområdet er udarbejdet som led i den kommende kommuneplanrevision og skal understøtte en samlet og bæredygtig udvikling af området.

Med afsæt i en helhedsorienteret tilgang til planlægningen og blik for områdets udfordringer og potentialer, medvirker helhedsplanen for Dybbølområdet til at revidere og udpege nye arealer for boliger og rekreative områder. Store dele af det afgrænsede område er omfattet af Dybbølfredningen, som sætter en begrænsning for at finde nye arealer til blandt andet boligudvikling. Derfor er fokus i denne helhedsplan i høj grad på, hvordan der bedst muligt udnyttes det begrænsede areal, der er til rådighed og udnytter det potentiale, der er i fredningen og dens muligheder.

Forvaltningen anbefaler i helhedsplanen, at Dybbøl skal udvikles med følgende vision for øje:-

”Dybbøl skal fortsat udvikles som ramme for det gode hverdagsliv – tæt på naturen og forankret i historien”. Under denne vision ligger to temaer, som desuden rummer to udviklingsprincipper:

1. Det historiske landskab: Synliggøre og fremhæve det potentiale, der ligger i det historiske landskab.
2. Hverdagsliv og bosætning: Opretholde rammerne for det gode hverdagsliv og Dybbøl som attraktiv bosætnings by.

Særligt fokuserer helhedsplanen på at værne om det storslåede kulturhistoriske landskab, Dybbøl er en del af, og hvordan byen bedst muligt udvikles indenfor disse rammer, så det både giver mening for borgerne, besøgende og naturen.

I helhedsplanen for Dybbølområdet er der følgende anbefalede indsatser med tilhørende tiltag:

1. Det kulturhistoriske landskab
Forslaget peger på at styrke sammenhængen mellem byen og det fredede kulturhistoriske landskab ved at gøre adgangen mere enkel og nærværende gennem lette opholdssteder og tydelige stier og ankomspunkter – uden at ændre på landskabets særlige karakter.
2. Boligudvikling
Forslaget lægger op til, at boligudvikling sker inden for de eksisterende rammer, blandt andet i udlagte boligområder og gennem omdannelse af udtjente bygninger. De grønne mellemrum foreslås fastholdt som vigtige byrumselementer.
3. Hverdagslivets knudepunkter
Der foreslås nye mødesteder og midlertidige greb, som kan udvikle sig til varige kvaliteter. Indsatserne har til formål at styrke den sociale og funktionelle sammenhængskraft i byen.
4. Bynatur
Forslaget peger på at gøre de grønne områder mere sammenhængende, funktionelle og tilgængelige – samtidig med respekt for fredningen og landskabets særlige karakter.
5. Livet ved vandet
Forslaget anbefaler at der skabes mere sammenhængende og hverdagsnær kyst med fokus på klimatilpasning og rekreative tiltag.
6. Bevægelsesmønstre
Der foreslås nye og forbedrede forbindelser for gående og cyklister, så Dybbøl bindes bedre sammen, og de korte

afstande – især til Sønderborg – udnyttes som en styrke.

Helhedsplanen

Der henvises til den vedlagte helhedsplan for mere uddybende beskrivelser af planens indhold.

Inddragelse

Gennem en borgerinddragelsesproces fra november 2025 til januar 2026, der både omfattede dialogmøder med de lokale aktører, en digital StoryMap samt en workshop på Dybbølskolen, er borgerne i området blevet involveret i processen med skabelsen af forslaget til helhedsplan og flere af borgernes input og tanker ses repræsenteret i planen. Forslag til helhedsplanen blev præsenteret ved et drop-in møde i Dybbøl den 16. marts 2026.

Ved drop-in mødet var der opbakning til fremtidsperspektivet i at styrke potentialet i Dybbølfredningen og samtænke grønne forbindelser i landskabet og naturen i byen. Derudover var særligt boligudvikling og mødesteder emner som optog de besøgende. Bemærkningerne er indgået i det videre arbejde med planen.

Forslaget til helhedsplanen for Dybbølområdet har været forelagt Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 7. april 2026. På baggrund af drøftelsen er der ikke foretaget nogen ændringer.

Videre proces

Efter godkendelsen indarbejdes helhedsplanen i kommuneplanen og vil fremadrettet være retningsgivende for forvaltningens arbejde i Dybbølområdet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Bilag

Helhedsplan for Dybbølområdet

Punkt 5: 5. Godkendelse af etablering af Landdistriktsudvalg - § 17 stk. 4 udvalg

26/16393

Sagsresumé

I forlængelse af Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgets behandling af punktet den 3. marts og dialogen med tidligere landdistriktsrepræsentanter den 7. april 2026 skal udvalget tage stilling til sammensætning, vedtægter, og mødehyppighed. Udvalget skal ligeledes indstille fem udvalgsmedlemmer til at repræsentere Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur i det kommende Landdistriktsudvalg.

I konstitueringsaftalen for perioden 2026–2029 er der politisk enighed om at styrke sammenhængskraften på tværs af landdistrikter, mellemstore byer og Sønderborg by. Som led heri ønskes Landdistriktsudvalget videreført som et §17 stk. 4-udvalg og fremadrettet forankret under Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur.

Med afsæt i dialogen med de tidligere landdistriktsrepræsentanter og den efterfølgende drøftelse i Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur indstilles der til, at Sønderborg kommune etablerer et § 17 stk. 4 udvalg, Landdistriktsudvalget.

Udvalget sammensættes af fem repræsentanter fra Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur og syv landdistriktsrepræsentanter fra kommunens landsbylaug. Landsbyrepræsentanterne udpeges af de syv landdistriktszoner, således, at alle landsbylaug i kommunen er repræsenteret.

Formandsposten besættes af formanden for Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur. Næstformandsposten besættes af en landdistriktsrepræsentant.

Udvalgets opgaver fremgår af vedtægterne og der afholdes seks årlige møder.

Sagen forelægges til Byrådets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, at Byrådet godkender

- vedtægter, sammensætning og mødehyppighed for Landdistriktsudvalget som et §17 stk. 4-udvalg.
- udpegning af de fem repræsentanter fra Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, som skal repræsentere byrådet i Landdistriktsudvalget.

Sagsfremstilling

I forbindelse med konstitueringen af det nye Byråd er det besluttet at bevare Landdistriktsudvalget som et §17 stk. 4-udvalg. Udvalget forankres under Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget for at styrke samarbejde,

synergier og sikre tættere samarbejde, videns udveksling og sammenhæng i indsatserne.

På baggrund af drøftelser i Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur og dialogen med de tidligere landdistriktsrepræsentanter i det tidligere Udvalg for Bæredygtighed og Landdistrikter har forvaltningen udarbejdet oplæg til sammensætning, mødehyppighed og vedtægter.

Udvalget sammensættes af fem repræsentanter fra Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur og syv landdistriktsrepræsentanter fra kommunens landsbylaug. Landsbyrepræsentanterne udpeges af de syv landdistriktszoner, således, at alle landsbylaug i kommunen er repræsenteret.

Udvalget indstiller de fem politiske repræsentanter fra Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, der skal repræsentere byrådet i Landdistriktsudvalget. Derudover indstilles til byrådets godkendelse af vedtægter, og mødehyppighed.

Formandsposten besættes af formanden for Udvalget for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastruktur. Næstformandsposten besættes af en landdistriktsrepræsentant.

Udvalget afholder seks årlige møder.

Udvalgets opgaver fremgår af vedtægterne og vil i hovedtræk varetage følgende opgaver i den denne byrådsperiode (2026–2029):

- Styrkelse af nærdemokrati og borgerinddragelse
- Koordinere arbejdet med de lokale udviklingsplaner
- Bidrage til øgede bosætningsmuligheder i landdistrikterne
- Dialog med stående udvalg og landsbylaug
- Fordeling af midler til landdistrikterne efter politisk fastlagte retningslinjer
- Videndeling og samarbejde på tværs af landsbyer
- Varetage landdistriktskoordinatorrollen
- Arbejde for en enkel sagsgang og sagsbehandling i forhold til udvikling af landdistrikterne

Der er aktuelt 38 landsbylaug i kommunen. Alle laug arbejder med lokale udviklingsplaner (LUP/BLUP), som fungerer som omdrejningspunkt for samarbejdet mellem landsbylaug og Kommunen.

Landdistriktsudvalget understøtter Byrådets vision om landdistrikter og landsbyer som levende og eftertragtede bo-miljøer med en lokal forankring og identitet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt, med den bemærkning at vedtægterne tilpasses med følgende ændringer: - Der afholdes 5 møder årligt, første møde i august. - der planlægges med 2 suppleanter fra Bæredygtighed-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget. Følgende Bæredygtighed-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgs repræsentanter udpeges til Landdistriktsudvalget: Kirsten Helene Bachmann (formand), Tage Petersen, Tobias Brus Mikkelsen, Kristian Beuschau og Claus Damm Johansen. Følgende er suppleanter: 1. suppleant Ganes Shanmugaratnam og 2. suppleant Rune Dorhmann.

Bilag

Historiske vedtægter fra tidligere byrådsperiode

Vedtægter Landdistriktsudvalget - 2026-2029

Punkt 6: 6. Godkendelse af ansøgninger til Puljen til Mellemfinansiering (LAND)

18/7038

Sagsresumé

Puljen til Mellemfinansiering giver mulighed for, at foreninger i landdistrikterne kan bevilges et midlertidigt kommunalt lån, når foreningerne mangler likviditet til konkrete almennyttige projekter på grund af forskydninger i udbetalingen af projektmidler fra Lokale Aktions Grupper (LAG) eller lignende projekter.

Byrådet har afsat en mellemfinansieringspulje på 1.000.000 kr. i årene 2022 - 2026 i henhold til Byrådets beslutning den 26. januar 2022. Byrådet har den 27. november 2024 godkendt, at Puljen til Mellemfinansiering (LAND) fremadrettet har et årligt råderum på 0,6 mio. kr. til mellemfinansiering af almennyttige projekter i landdistrikterne.

Der er modtaget en ansøgning fra Østerholm Landsbylaug, der modtog tilsagn fra LAG Sønderborg-Aabenraa og Landdistriktpuljen til projekt: Agernladen – formidlingsbase for skovens fortællinger.

Inden udlodningen af midler er der 577.381,25 kr. i puljen.

Sagen understøtter Byrådets Vision om landdistrikter og landsbyer som levende og eftertragtede bomiljøer med en lokal forankring og identitet.

Indtil et Landdistriktsudvalg er etableret, har Udvalget for Bæredygtighed, Landdistrikter og Infrastruktur beslutningskompetencen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at

- godkende ansøgninger om mellemfinansiering på i alt 284.500 kr.

Sagsfremstilling

Byrådet har etableret Puljen til Mellemfinansiering (LAND) for at imødekomme en særlig udfordring i landdistrikterne. Når landdistrikterne får tildelt projektmidler fx LAG-midler fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen, udbetales midlerne ofte i slutningen af projektførelsen, hvilket udfordrer projektholderens likviditet. Denne udfordring imødekommes ved at give projektholder en midlertidig mellemfinansiering i form af et lån, der senere tilbagebetales til kommunen, når de bevilgede puljemidler bliver udbetalt til projektholderen. Der skal være tale om et almennyttigt projekt i kommunens landdistrikter.

Mellemfinansiering forudsætter i de enkelte tilfælde, at der blandt andet er dokumenteret fuld finansiering af projektet, ligesom udbetalingen sker i rater. Øvrige foranstaltninger med henblik på at minimere risikoen fremgår af regelsættet for opnåelse af mellemfinansiering.

Ansøgninger til Puljen til Mellemfinansiering (LAND):

1. Østerholm Landsbylaug søger om mellemfinansiering på 284.500 kr. til projektet: Agernladen – formidlingsbase for skovens fortællinger. Projektet, j.nr. 26-0075346, er indstillet af LAG-bestyrelsen den 18/3 2026 til 73.000 kr. og har modtaget tilsagn fra Landdistriktspuljen under Plan- og Landdistriktsstyrelsen den 15/12 2025 på i alt kr. 352.500. Beløbet fra Landdistriktspuljen udbetales i tre rater: 40% straks, 40% forventes udbetalt ultimo 2026 (kr. 141.000) og 20% efter afrapporteringen (kr. 70.500).

Mellemfinansiering er betinget af, at det endelige tilsagn om LAG-tilskud fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen indsendes til Sekretariat for landdistrikter, og at projektholder og Sønderborg Kommune underskriver en aftale om tilbagebetaling, hvis det udbetalte beløb fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen er mindre end det beløb, der oprindeligt er bevilliget i Puljen til Mellemfinansiering (LAND).

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det mellemfinansieringen kan afholdes indenfor den afsatte budgetramme.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Bilag

Kriterier for pulje til mellemfinansiering LAND.pdf

Punkt 7: 7. Godkendelse af færdiggørelsen af Skovby-Trænge cykelstien

25/22175

Sagsresumé

I budgetaftalen for 2018-2021 afsatte aftaleparterne 21 mio. kr. til etablering af fire cykelstiprojekter, herunder anlæggelse af cykelsti mellem Skovby og Trænge.

Størstedelen af cykelstien blev åbnet i 2021. Strækningen hen over Drejet blev dog ikke udført, idet der på tidspunktet manglede afklaring vedrørende etablering af erstatningsnatur. Siden er der fundet en løsning for erstatningsnatur, og der er afventet fornyet dispensation inden for strandbeskyttelseslinjen.

Efterfølgende er der sket væsentlige ændringer i praksis på afvandingsområdet, bl.a. som følge af den såkaldte Horsens-sag. Ændringerne har medført skærpede krav til rensning af vejvand inden udledning, og Miljøstyrelsen har siden trukket flere vejledninger på området tilbage. Kravene til håndtering af overfladevand er således væsentligt ændret i forhold til for fire år siden.

Dertil kommer, at strækningen hen over Drejet blev hårdt ramt under stormfloden i 2023, hvilket har tydeliggjort områdets sårbarhed over for ekstreme vejrhændelser. Området er samtidig karakteriseret ved værdifuld og sårbar natur.

På den baggrund vurderer forvaltningen, at det er meget vanskeligt at etablere en løsning, der både kan håndtere de skærpede krav til rensning af vejvand og samtidig sikre en robust konstruktion, der ikke er sårbar over for fremtidige stormfloder.

Forvaltningen anbefaler derfor, at strækningen hen over Drejet udføres som en 2 minus 1 vej-løsning.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber samt visionen om styrket turisme gennem forbedring af cykelinfrastruktur og bedre færdselsmuligheder for gående.

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgets godkendelse at

- A) der midlertidigt anlægges en 2 minus 1 vej hen over Drejet, jf. beskrivelsen i notatet. Løsningen evalueres i forhold til funktion og trafiksikkerhed efter 2 års drift, hvorefter der tages stilling til den permanente løsning.

Eller

- B) det godkendes, at forvaltningen arbejder videre med etablering af en dobbeltrettet cykelsti hen over Drejet som tidligere projekteret.

Sagsfremstilling

Aftaleparterne bag budgetaftalen for 2018-2021 afsatte 21 mio. kr. til etablering af fire cykelstiprojekter, herunder anlæg af en ca. 7 km lang cykelsti mellem Skovby og Trænge.

Anlægsarbejdet blev igangsat i starten af 2021, og størstedelen af cykelstien blev færdiggjort samme år. I alt blev ca. 4,8 km af den samlede strækning på ca. 6 km etableret. De resterende ca. 1,2 km blev udskudt, da strækningen passerer et §3-beskyttet naturområde, og der på daværende tidspunkt ikke var fundet en løsning for etablering af erstatningsnatur. Dette er efterfølgende afklaret, men dispensationen fra strandbeskyttelseslinjen nåede at udløbe i mellemtiden. Forvaltningen har den 12. februar 2025 fremsendt fornyet ansøgning om dispensation for strandbeskyttelseslinjen. Efter henvendelse til kystdirektoratet om status på sagen, har kommunen d. 30. april 2026 modtaget meddelelse om, at der endnu ikke er tildelt en sagsbehandler til sagen. Kystdirektoratet meddeler at sagen er berammet til opstart umiddelbart efter sommerferien 2026.

Siden 2021 er der sket en markant udvikling inden for området for miljøpåvirkningstilladelser. En række afgørelser har ændret retspraksis, herunder den i fagkredse velkendte Horsens-sag, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede en tilladelse til et vejprojekt med henvisning til, at recipienten ikke kunne overholde de nødvendige miljøkvalitetskrav i forbindelse med udledning af vejvand. Som følge heraf har Miljøstyrelsen efterfølgende trukket flere af deres vejledninger på området tilbage. Dette har medført et øget fokus på udledning af vejvand, også i forbindelse med mindre anlæg og ændringer.

Derudover forårsagede stormfloden i oktober 2023 betydelige skader på Dæmningen/Drejet. Efterfølgende undersøgelser viste, at skaderne især opstod på en strækning, hvor der tidligere havde været opsat et autoværn, som var blevet korroderet. Det vurderes, at den brudte flade i konstruktionen har medvirket til, at vandet kunne trænge ind og forårsage erosion. På strækninger, hvor dæmningen var ubrudt, blev der ikke konstateret tilsvarende skader.

Den oprindelige plan var at lede overfladevand fra cykelstien på dæmningen direkte ud i Lille Hav. Efter ændringerne i retspraksis stilles der nu krav om rensning af vandet inden udledning. Det må desuden forventes, at også en del af vejvandet fra Kegnæsvej vil skulle håndteres. Dette vil nødvendiggøre etablering af et trug eller tilsvarende konstruktion mellem cykelsti og vej til opsamling af vand. For at sikre konstruktionen mod stormflod skulle et sådant trug udføres som en ubrudt asfaltkonstruktion. Der vil imidlertid være svage punkter omkring brønde, hvor der fortsat er risiko for erosion ved fremtidige stormfloder.

Endvidere vil det være nødvendigt at etablere en renseløsning. Den mest anvendte løsning i dag er et regnvandsbassin, hvilket ikke er muligt på den pågældende strækning på grund af placeringen. Alternative, mere kompakte løsninger kan etableres under cykelstien, men disse medfører øgede driftsomkostninger og indebærer samtidig risiko for at svække konstruktionen. Der pågår fortsat forskning i området, og det vurderes, at der på sigt kan komme bedre muligheder for lokal rensning af vejvand.

På denne baggrund anbefaler forvaltningen, at der arbejdes videre med indstilling A, hvor der etableres en 2 minus 1 vej-løsning hen over Dæmningen/Drejet. Cykelstien forlænges som vist i notatet forbi indkørslen til campingpladsen på Als-siden, og der etableres et krydsningspunkt i forbindelse med et bump. På Kegnæs-siden tilpasses den nuværende afslutning, og der etableres ligeledes et bump. Forvaltningen vil i det videre forløb vurdere behovet for eventuelt at etablere yderligere hastighedsdæmpende foranstaltninger, eksempelvis i området ved parkeringspladsen på Kegnæs-siden.

2 minus 1 veje er veje med ét spor, men med dobbeltrettet trafik. Køresporet/vognbanen er i begge sider afgrænset af brede kantbaner, der er afmærket med punkterede brede kantlinjer. De brede kantbaner fungerer både som vigeareal, når modkørende biler skal passere hinanden, og som færdselsareal for bløde trafikanter.

En 2 minus 1 vej-løsning vurderes ikke at skabe svage punkter i konstruktionen i relation til stormfloder. Endvidere vil løsningen ikke medføre krav om rensning af vejvand, da der ikke tilføres yderligere vand, og dermed ikke er behov for udledningstilladelse. Der vil heller ikke være behov for etablering af erstatningsnatur, og samlet set vurderes miljøpåvirkningen at være minimal sammenlignet med en løsning med dobbeltrettet cykelsti.

Det bemærkes, at en 2 minus 1 vej-løsning ikke skaber samme trafikale tryghed som en ubrudt, dobbeltrettet cykelsti. Løsningen udelukker dog ikke, at der på et senere tidspunkt – såfremt der udvikles mere robuste og egnede løsninger for lokal rensning af vejvand – kan arbejdes videre med etablering af en dobbeltrettet cykelsti på strækningen.

Hvis Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget beslutter, at der arbejdes videre med den dobbeltrettede cykelsti, må det forventes, at der etableres en konstruktion, som vil være sårbar over for ekstremhændelser som stormflod, idet der på nuværende tidspunkt ikke ses en løsning, som både kan sikre tilstrækkelig robusthed og samtidig håndtere kravene til opsamling og rensning af vejvand.

Økonomi

Der er foretaget overslagsmæssige beregninger for de to løsningsmuligheder:

Dobbeltrettet cykelsti: ca. 9,6 mio. kr.

2 minus 1 vej-løsning: ca. 1,05 mio. kr.

For den dobbeltrettede cykelsti er der i overslaget inkluderet ca. 2,5 mio. kr. til afvanding og rensning af vejvand. Da den konkrete afvandingsløsning endnu ikke er fastlagt, er beløbet forbundet med betydelig usikkerhed og kan således ændre sig i takt med, at der opnås større klarhed over de tekniske og myndighedsmæssige krav.

Såfremt der arbejdes videre med den dobbeltrettede cykelsti, må det derfor forventes, at både anlægsudgifter og eventuelle driftsomkostninger kan blive højere end det nuværende overslag.

Der er i øjeblikket ca. 16 mio. kr. tilbage i puljen. Buskmosevej etape 2,1 forventes at koste i omegnen af 9 mio. kr.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at hvis udvalget godkender løsningsforslag A, så kan udgifterne ikke afholdes indenfor den afsatte budgetramme til etablering af cykelstier, og det vil dermed få en bevillingsmæssig konsekvens der ikke er finansieret.

Godkender udvalget løsningsforslag B, så vil udgifterne kunne afholdes indenfor den afsatte budgetramme, og der vil ikke være nogen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Punktet udsættes, med den bemærkning, at der ønskes et borgerinformationsmøde forud for fornyet behandling af punktet.

Bilag

Bilag 1 Notat_2 minus 1_Kegnæs_redegørelse_ver.1.0

Punkt 8: 8. Godkendelse af erstatningsaftaler for arealerhvervelse til cykelstien Avnbøl-Adsbøl

25/16301

Sagsresumé

I denne sag anmodes Byrådet om at godkende de frivillige aftaler om erstatning for arealerhvervelse m.m., som er indgået med lodsejere på strækningen mellem Avnbøl og Adsbøl.

Byrådet udtrykte den 29. oktober 2025 villighed til at ekspropriere de nødvendige arealer til cykelstien. De frivillige aftaler er derfor indgået på ekspropriationslignende vilkår, og det fremgår af aftalerne, at de er indgået under forudsætning af Byrådets godkendelse.

Aftalerne er vedlagt i et samlet bilag.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, da stien bidrager til en sammenhængende infrastruktur mellem lokalsamfund. Sagen understøtter også visionen om turistfremme, da cykelstinet gøres sammenhængende og attraktivt for cykelturister.

Endelig beslutning om godkendelse af erstatningsaftalerne træffes af Byrådet, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, at Byrådet godkender

- de frivillige aftaler på ekspropriationslignende vilkår.

Sagsfremstilling

På strækningen mellem Adsbøl og Avnbøl anlægger Sønderborg Kommune en dobbeltrettet cykelsti, i samarbejde med Sønderborg Varme, som samtidig nedgraver en transmissionsledning til forsyning af bl.a. Avnbøl, Ullerup og slagteriet i Blans.

Kommunen har fået tilsagn om tilskud på ca. 4,3 mio. kr. til projektet fra Vejdirektoratets cykelstipulje. Byrådet afsatte ved budgetforhandlingerne 2026-2029 5 mio. kr. til første fase af cykelstien. Den samlede udgift til cykelstien estimeres til 16 mio. kr.

Erhvervelsen af de nødvendige rettigheder og arealer til cykelsti og fjernvarmeledning er sket i et parløb mellem kommune og varmeselskabet. Kombinationen af cykelstianlæg og nedgravning af ledninger giver forskellige fordele, bl.a. at ledningen kan placeres på gæstevilkår i cykelstiarealet, at opgravning af Truenbrovej mindskes, samt at entreprisen kan udføres i fællesskab af samme entreprenør.

Der er dog ikke 100% sammenfald mellem traceet for hhv. fjernvarmeledningen og cykelstien, så mindre dele af cykelstien skal anlægges efter separat udbud fra kommunen.

Da der er et stort tidsmæssigt pres på færdiggørelse af transmissionsledningen og levering af fjernvarme til kunderne, har det været nødvendigt for det samlede projekt, at aftaler om arealerhvervelse og rettigheder har kunnet indgås uden en efterfølgende tidskrævende proces om fastlæggelse af erstatningsstørrelser (taksation).

Det samlede erstatningsbeløb for arealerhvervelse og div. gener udgør godt 0,5 mio. kr., og er karakteriseret af, at en relativt stor andel af erstatningen dækker formindsket udbytte som følge af sprøjtefri bræmmer langs cykelstien.

Hvor lodsejerne hidtil har kunnet bruge Truenbrovejs brede rabatarealer som ”gratis” sprøjtefri bræmme mod færdselsarealet, så indskrænkes denne mulighed ved en cykelsti, som kun har ca. 1 meters rabat mellem dyrket mark og færdselsarealet.

Ved forhandlingerne om erstatning har lodsejerne haft meget fokus på, at de arealer som eksproprieres midlertidigt til arbejdsareal, bliver afleveret tilbage i god stand og uden komprimeringsskader. Derfor er det aftalt, at der efter udførelse af anlægsarbejdet laves en vurdering af behovet for grubning eller lignende, hvilket kommune og fjernvarmeselskab i givet fald må betale for.

Den fælles entreprise for cykelsti og fjernvarmeledning har været i udbud, og der er fundet en entreprenør til opgaven. Anlægsarbejdet er igangsat. Kommunen er i gang med at udbyde den resterende del af strækningen ved rundkørslerne og tunnelen ved motorvejen, idet cykelstien her forløber i sit eget trace uden fjernvarmeledning under.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering af ekspropriation kan afholdes indenfor anlægsrammen til etablering af cykelstien.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget anbefaler indstillingen.

Punkt 9: 9. Orientering om midlertidig finansiering af cykelstiprojektet Avnbøl - Adsbøl

26/15864

Sagsresumé

I denne sag orienteres Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget om, at forvaltningen skaffer en midlertidig finansiering af cykelstiprojektet Avnbøl–Adsbøl, da den nuværende finansiering ikke er dækkende.

Finansiering skaffes midlertidigt via den eksisterende anlægsbevilling til cykelstierne på Buskmosevej og Skovby-Trænge, hvor der p.t. resterer ca. 16 mio. kr.

Den forventede anlægsudgift for projektet Avnbøl-Adsbøl er 16 mio. kr., hvoraf 4,2 mio. kr. finansieres via tilskud fra statens cykelstipulje.

I budget 2026-2029 blev der afsat 2 mio. kr. i 2026 og 3 mio. kr. i 2027 til første fase af cykelstianlægget. Således mangler der finansiering af den resterende anlægsudgift på 6,8 mio. kr.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, samt visionen om turisme, da cykelstien understøtter bosætning og transport i lokalsamfundet, og da stien forbedrer mulighederne for cykelturisme på tværs af motorvejsbarrieren.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling- Landdistrikter og Infrastrukturudvalget

- at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Anlægsarbejderne på cykelstiprojektet Avnbøl–Adsbøl er i gang, og projektet forventes at stå færdigt i 2027.

Da der indtil videre ikke er fundet fuld finansiering af den forventede anlægsudgift, er det nødvendigt at finde en midlertidig finansieringskilde til betaling af regninger. Der forventes at mangle finansiering på 6,8 mio. kr. De komplicerede dele af projektet er dog endnu ikke udbudt, hvorfor den endelige anlægspris er et overslag.

Restbevillingen på ca. 16 mio. kr. til de to cykelstiprojekter på hhv. Buskmosevej og Skovby–Trænge, vil ikke blive udnyttet fuldt ud i anlægsperioden for stien mellem Avnbøl og Adsbøl, og derfor sørger forvaltningen for, at der sker mellemfinansiering via denne restbevilling, indtil der foreligger beslutning om tilstrækkelig bevilling til stiprojektet Avnbøl-Adsbøl.

Den manglende finansiering af cykelstien Avnbøl-Adsbøl forventes aftalt via budgetlægningen for 2027-2030.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, men der gøres opmærksom på at der af sagen fremgår udgifter som ikke er finansieret.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Orientering taget til efterretning.

Punkt 10: 10. Drøftelse af model for samarbejde med lokalfora

25/17996

Sagsresumé

Samarbejdet mellem Sønderborg Kommune og de lokale fora er centralt for dialogen med lokalsamfundene, men er i dag præget af uensartede roller, arbejdsgange og politisk kobling. Der er uklarhed om foraenes funktion og ansvar, ligesom mødestruktur og håndtering af projekter varierer.

Forvaltningen foreslår derfor en fælles, fleksibel samarbejdsmodel, der tydeliggør lokalforaenes rolle som dialogfora, sikrer ensartede strukturer og styrker den politiske kobling. Målet er øget gennemsigtighed, klarere ansvar og et stærkere strategisk fokus, samtidig med at den lokale forankring bevares.

Initiativet understøtter Byrådets Vision 2022-2025 om bæredygtige byer og lokalsamfund med fokus på fremtidens behov samt ambitionen om at udvikle Sønderborg Kommune som en turistdestination i særklasse. Samtidig bidrager indsatser til arbejdet med bystrategierne.

Forvaltningen anbefaler, at Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget drøfter sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at drøfte

- model for kommunens samarbejde med lokalfora.

Sagsfremstilling

Samarbejdet mellem Sønderborg Kommune og de lokale fora udgør en vigtig ramme for dialog mellem lokalsamfund og kommune. Lokalforaene, der defineres som et borgerdrevent lokalt forum fungerer som bindeled mellem borgere og forvaltning. Lokalforaerne bidrager til lokalt engagement og tidlig dialog om udviklingsprojekter. Samarbejderne har imidlertid udviklet sig forskelligt, og der er i dag ikke en ensartet ramme for roller og arbejdsgange.

I den nuværende praksis er lokalforaenes rolle ikke afklaret. Det er ikke entydigt, om foraene alene har en rådgivende funktion eller om de i praksis tillægges en prioriterende eller medbesluttende rolle. Koblingen til det politiske niveau er ligeledes uensartet, og der mangler en klar og fælles praksis for orientering og reference til relevante udvalg.

Også på det operationelle niveau er der forskelle i mødestruktur, administrativ forankring og håndtering af projektforslag. Det kan skabe uklarhed om ansvar, forventninger og sagsgange, herunder grænsen mellem dialogforum og myndighedsbehandling.

Forvaltningen foreslår derfor, at der etableres en fælles, men fleksibel samarbejdsmodel. Modellen skal tydeliggøre, at lokalforaene er dialog- og sparringsfora og ikke beslutningsorganer, sikre en ensartet mødestruktur og administrativ forankring, samt fastlægge en klar procedure for håndtering af projekter og politisk orientering. Samarbejdsmodellen omfatter, med undtagelse af Sønderborg, bystrategibyerne Nordborg, Guderup, Augustenborg, Hørup, Broager, Vester Sottrup og Gråsten.

Det vurderes, at en tydeligere ramme vil styrke det strategiske fokus, skabe større gennemsigtighed og samtidig bevare den lokale forankring og dialog.

Forvaltningen foreslår, at der udvikles en fælles ramme for samarbejdet med følgende hovedelementer:

- **Fælles principper**
Foraene defineres som dialog- og sparringsfora, ikke beslutningsorganer. Strategiske emner prioriteres frem for behandling af enkeltsager, og der sker en klar forventningsafstemning om mandat og rolle.
- **Fast struktur**
Der udarbejdes en årlig mødeplan og en standardiseret dagsorden med faste punkter, fx strategiske temaer, orientering, projekter og opfølgning. Der sikres tydelig opfølgning og ansvarsplacering.
- **Administrativ forankring**
Der udpeges en kontaktperson for hvert forum, og der etableres fast intern orientering tovholderne imellem. Der udarbejdes en tydelig procedure for håndtering af projektforslag.
- **Politisk kobling**
Reference til relevant politisk udvalg afklares, og der fastlægges en ensartet praksis for orientering.

Samlet set kan en fælles, men fleksibel samarbejdsmodel bidrage til større klarhed, ensartethed og strategisk fokus, samtidig med at den lokale forankring og dialog bevares.

Der lægges op til, at der kan indgå ét forum pr. by. Opfølgning og koordinering i relation hertil forankres hos den tilknyttede bykoordinator og indgår som en del af dennes samlede opgaveportefølje. Oplæg til organisering er vedhæftet som bilag.

Borgerbudgettering

Opgaver vedrørende bystrategisk arbejde er i dag forankret i Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, mens dialogen med de lokale fora hidtil har været placeret på tværs af flere forvaltninger. Fremadrettet samles både opgaver og dialog ét sted, idet dialogen forankres hos bykoordinatorfunktionen.

Opgaven med borgerbudgettering har hidtil været forankret under det tidligere Udvalg for Kultur, Idræt og Medborgerskab, men flyttes i henhold til styrelsesvedtægterne til Byudvikling, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget for at sikre en mere sammenhængende organisatorisk placering.

Der er årligt afsat i alt 600.000 kr. til fire lokale fora: Augustenborg (100.000 kr.), Broager (100.000 kr.), Nordborg (200.000 kr.) og Gråsten (200.000 kr.). Midlerne udbetales samlet i første kvartal og flyttes som følge af den foreslåede samling af opgaver til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, så der skabes klar sammenhæng mellem opgaver, ansvar og økonomi.

Den administrative opgavevaretagelse, herunder koordinering, dialog, møder, økonomihåndtering og afrapportering, varetages fremadrettet af bykoordinatorfunktionen. Opgaven vurderes samlet at udgøre ca. 0,20 årsværk, med forbehold for eventuelle afledte projekter eller aktiviteter, der afhængigt af omfang kan medføre yderligere ressourcebehov.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet det er en drøftelsessag.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Drøftet.

Bilag

Samarbejdsmodel mellem lokalfora og kommunen

Punkt 11: 11. Godkendelse af anlægsbudgettering 2027-2030 - Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget

26/11245

Sagsresumé

Af budgethandleplanen for 2027-2030 fremgår det, at udvalgene på deres møder i april og maj møder drøfter potentielle nye anlægselementer. Herunder også omprioriteringer inden for udvalgets anlægsramme fx projekter, som ikke er igangsat, eller har vist sig urealiserbare.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling på maj-mødet, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2027-2030 som særskilt bilag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- indstilling om nye anlægselementer.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2027-30 skal fagudvalgene på deres møder i april og maj drøfte og indstille potentielle nye anlægselementer til budget 2027-30, herunder omprioriteringer inden for udvalgets anlægsramme fx projekter, som ikke er igangsat, eller har vist sig urealiserbare. Udvalgene har haft deres første drøftelser på april møderne.

De stående udvalg indtager dels en rolle som fagudvalg, dels en rolle som part i den tværgående budgetproces med fælles ansvar for realisering af de vedtagne budgettiltag.

Med afsæt i ikke-disponerede råderum på anlægssiden i år 2027-2030 forudsættes mulighed for at fremføre forslag til nye tiltag på anlægsbudgettet fra budgetåret 2027.

Ønsker om nye anlæg behandles i udvalgene med henblik på indstilling på møderne i maj.

Forslag til nye anlægselementer vil, efter udvalgenes behandling, blive vedlagt det samlede budgetmateriale for årene 2027-2030 som særskilt bilag.

Vedlagt som bilag er oversigt over potentielle nye anlægselementer på udvalgets område.

Oversigten indeholder oplysninger om hvor ønsket vedrørende de konkrete anlægselementer er opstået, samt forvaltningens umiddelbare kategorisering af de enkelte projekter. Det bemærkes, at kategoriseringen alene er udtryk for en administrativ vurdering, og at alle projekter vil være genstand for politisk beslutning og prioritering.

Kategoriseringen 1-3 dækker over følgende principper:

1. Projektet vurderes at være ufravigeligt af hensyn til lovgivning, tidligere politiske beslutninger eller lignende.
2. Projektet vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

3. Projektet vurderes administrativt ikke hensigtsmæssigt i øjeblikket af tidsmæssige hensyn eller lignende, men vurderes at skulle indgå i en politisk prioritering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser, idet eventuelle nye anlægselementer vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt.

Bilag

Anlægselementer BLI - budgetlægning 2027-2030

Punkt 12: 12. Godkendelse af bidrag til budgetoverholdelse og omprioriteringer i driften - budget 2027-2030

26/11245

Sagsresumé

Af budgethandleplanen, der definerer budgetprocessen for budget 2027-2030, fremgår det, at fagudvalgene på deres møder i april og maj, skal drøfte og godkende forslag til, hvorledes udvalgets udmeldte økonomiske ramme for 2027 kan overholdes.

Økonomi- og Strategiudvalget har, som et led i årets budgetproces besluttet, at udvalgene skal pege på bidrag til identificering af samlet set 15 mio. kr. i 2027, til imødegåelse af kendte budgetudfordringer fra 2027. Udvalgets andel af de 15 mio. kr. fremgår af budgethandleplanen og udgør 0,641 mio. kr.

Fagudvalgene beslutter således på deres maj-møder hvilke konkrete budgetforslag, herunder reduktioner og omprioriteringer, der vil sikre balance i udvalgets budget 2027-2030 samt bidrage til udvalgets andel af de 15 mio. kr. Endvidere kan udvalgene drøfte eventuelle temaer, samt finansiering heraf, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Et samlet overblik fra de forskellige fagudvalgs beslutninger om budgetoverholdelse, bidrag til imødegåelse af kendte budgetudfordringer og omprioriteringer på maj-møderne, forlægges Økonomi- og Strategiudvalget i juni, med henblik på at kunne indgå i den videre budgetlægningsproces.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at godkende

- bidrag til at imødegå kendte budgetudfordringer på 15 mio. kr. for så vidt angår de elementer, der henhører under Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget

og

- eventuelle forslag til driftsomprioriteringer indenfor egne driftsrammer

og

- eventuelle forslag til temaer, inkl. finansiering, som udvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Sagsfremstilling

Jævnfør budgethandleplanen for 2027-2030, der fastlægger de centrale spilleregler og proces for årets budgetproces, tager udvalgene hul på budgetprocessen for budget 2027-30 på deres april-møder. Drøftelserne genoptages på maj-møderne, hvor fagudvalgene godkender de forslag, som de ønsker skal gå videre i budgetprocessen.

Økonomi- og Strategiudvalget har i årets budgethandleplan besluttet, at udvalgene skal pege på bidrag til identificering af samlet set 15 mio. kr. i Sønderborg kommune til imødegåelse af kendte budgetudfordringer fra 2027. Udvalgets andel af de 15 mio. kr. udgør 0,641 mio. kr., svarende til 0,35% af serviceudgifterne, og fremgår af budgethandleplanen.

Forvaltningerne sætter gang i interne/eksterne analyser for at identificere bidraget og første afrapportering på disse analyser, herunder potentiale og konsekvenser, forventes forelagt i juni, mens en endelig afrapportering forventes i september/oktober 2026.

Udvalget drøfter endvidere behov for øvrige driftsomprioriteringer. Fagudvalgene kan driftsomprioritere inden for egne politikområder. Derudover kan fagudvalgene indstille til Økonomiudvalget, som viderefører til beslutning i Byrådet, at omplacere mellem politikområder inden for udvalgets ansvarsområder.

Endvidere kan fagudvalgene pege på temaer, som de ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger. Temaerne skal være ledsaget af en finansieringsplan.

På nærværende møde, godkender fagudvalget således udvalgets bidrag til imødegåelse af kendte budgetudfordringer, eventuelle forslag til driftsomprioriteringer i budget 2027-2030 samt eventuelle forslag til temaer (inkl. finansieringsplan), som fagudvalget ønsker opmærksomhed på i de kommende budgetforhandlinger.

Efter udvalgenes møder i maj, præsenteres et samlet overblik over fagudvalgenes beslutninger, for Økonomi- og Strategiudvalget på juni-mødet, med henblik på at indgå i den videre budgetlægningsproces:

- Hvorledes bidrag til budgetudfordringer identificeres
- Anmodninger om budgetflytninger mellem politikområder og/eller udvalg
- Temaer til den videre budgetproces, inkl. finansieringsforslag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke medfører bevillingsmæssige konsekvenser. Indstilling af temaer til budgetprocessen, bidrag til budgetudfordring og eventuel driftsomprioritering mellem udvalgets politikområder vil indgå i den politiske budgetfase.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Godkendt, idet Bæredygtighed-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgets andel af de 15 mio. kr. finansieres ved Sti - Nordborg Resort (BLI 3) og delvist af optimering af affaldsbeholdere i byrum (BLI 1). Tilskud til 'Folkebevægelsen mod affald i naturen' fastholdes.

Punkt 13: 13. Orientering om status på udmøntningsplan 2026-2029

25/5111

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 24. september 2025 budgettet for 2026 og overslagsårene 2027-2029.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året. Af udmøntningsplanen fremgår ligeledes uafsluttede elementer, der er videreført fra tidligere udmøntningsplaner.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. april.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.
-

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 24. september 2025 budgettet for 2026 og overslagsårene 2027-2029.

Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser. Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 12. november 2025 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 18. februar 2026 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2026 og herefter i maj, september og november.

Udover elementerne for budgettet for 2026, indeholder orienteringen også de uafsluttede elementer fra tidligere udmøntningsplaner.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. april fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Status på udmøntningsplan 2026-2029 - april BLI

Punkt 14: 14. Orientering om ledelsesinformation 2026 - ultimo marts

26/7025

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget i 2026, idet det forventede regnskab er inden for et spænd på +/- 1 pct. af det korrigerede budget.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2027.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgets område ultimo marts 2026 viser et forbrug på 59,1 mio. kr. svarende til 30,9 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes balance ved årets udgang.

Politikområde 04 Turisme og Landdistrikter:

- Der forventes balance ved årets udgang.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes balance ved årets udgang.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes balance ved årets udgang.

Det bemærkes, at områderne under Økonomi- og Strategiudvalget viser et forbrug på 34,8 mio. kr. svarende til 25,6 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Orientering taget til efterretning.

Bilag

LIS drift BLI ultimo marts 2026

Punkt 15: 15. Orientering om status på de kommunale betondækningsgrave

26/14264

Sagsresumé

Regeringen og Kommunernes Landsforening besluttede i maj 2025, at kapaciteten og standen af beskyttelsesrum skulle afdækkes gennem et fysisk eftersyn. Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) har på baggrund af dette, udarbejdet en vejledning som er baseret på eftersyn af betondækningsgrave, der udgør den første fase i de fysiske eftersyn af beskyttelsesrum. Tidsfristen for eftersyn af de kommunale betondækningsgrave var den 15. marts 2026.

Sagen understøtter Byrådets vision 2022-2025 ved "Et godt liv", idet der sættes fokus på borgernes tryghed og gennemsigtighed omkring kommunale beskyttelsesrum, hvilket bidrager til et sikkert og informeret lokalsamfund.

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget og Økonomi- og Strategiudvalget orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget, at Økonomi- og Strategiudvalget tager

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Som led i afdækningen af Sønderborg Kommunes beskyttelsesrum, har forvaltningen udarbejdet en statusrapport over de kommunale betondækningsgrave. Dette er sket med udgangspunkt i vejledningen fra SAMSIK.

Foruden de kommunale betondækningsgrave eksisterer der også kommunale sikringsrum. Disse er ikke inkluderet i den indledende fase af eftersynet, jf. vejledningen fra SAMSIK. Forskellen på betondækningsgrave og sikringsrum er, at betondækningsgrave er stærke betonkonstruktioner, der er placeret separat fra andre bebyggelser. Sikringsrum er derimod typisk integreret i bygninger og placeret under terrænniveau.

I denne sag er fokus udelukkende på de kommunale betondækningsgrave og ikke de privatejede.

Fem kommunale betondækningsgrave er blevet besigtiget og efterfølgende indberettet i GeoFA (Geografiske Fagdata). Det er et fællesoffentligt indberetnings- og datavedligeholdelsessystem, som kommunen bruger til geografiske fagdata – i øjeblikket til kommunale betondækningsgrave og senere til kommunale sikringsrum.

Statusrapporten blev sendt ud til flere relevante medier, som havde efterspurgt en opdatering på stand og kapacitet af kommunens betondækningsgrave. Formålet var blandt andet at sikre ensartet kommunikation til offentligheden.

Den næste fase af eftersynet kommer til at omhandle sikringsrum, men yderligere informationer afventes fra SAMSIK.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomiforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Status på de kommunale betondækningsgrave (bunkere)

Mailskrivelse fra Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK)

Punkt 16: 16. Generel orientering

26/122

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. Afgørelse – Holmgade, Nordborg
2. Afgørelse – Vestergade 39, Broager
3. Afgørelse – Borggårdsvænget, Sønderborg
4. Status på helhedsplanen for Vollerup
5. Servicemål på byggesager – 1. kvartal 2026
6. DSB – grunden

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget den 05-05-2026

Orientering taget til efterretning.

Bilag

Ad. 1 - Afgørelse - Holmgade, Nordborg

Ad. 2 - Afgørelse - Vestergade 39, Broager

Ad. 3 - Afgørelse - Borggårdsvænget Sønderborg

Ad. 4 - Orienteringsnotat - Status på helhedsplanen for Vollerup

Ad. 5 - Servicemål byggesager Q1 2026

Ad. 6 - Notat vedr. udvikling af DSB-grunden pba. Planklagenævnets afgørelse

Ad. 6 - Orientering om VVM-screening og genoptagelse af nedrivning på DSB-grunden

Punkt 17: Lukket: 17. Lukket generel orientering - (Lukket punkt)

26/122

Punkt 18: Lukket: 18. Underskriftsark - (Lukket punkt)

26/116